

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2023/2024	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: specjalnościowe	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza z zakresu psychologii rozwojowej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zdobycie podstawowej wiedzy teoretycznej oraz rozwinięcie umiejętności analizy i oceny zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem czynników psychospołecznych i kontekstu środowiskowego, a także kształtowanie gotowości do współpracy w działaniach profilaktycznych z różnymi uczestnikami procesu wychowawczego.			
Efekty uczenia się określone dla zajęć			
Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się			
UWAGA: Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
		Wiedzy - zna i rozumie	
W01	Zna definicje, klasyfikacje i teoretyczne ujęcia zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w tym różne podejścia psychologiczne i społeczne.	K_W17	
W02	Rozumie psychospołeczne uwarunkowania zachowań ryzykownych, w szczególności wpływ środowiska rodzinnego, szkolnego i rówieśniczego.	K_W17	

W03	Zna podstawowe modele profilaktyki zachowań ryzykownych, w tym profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, oraz zna rolę psychologa w ich realizacji.	K_W17		
Umiejętności - potrafi				
U01	Analizować przypadki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, rozpoznając obecność czynników ryzyka i ochronnych.	K_U03		
U02	Wyszukiwać, przeglądać i oceniać programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży pod kątem ich jakości i skuteczności.	K_U03		
U03	Interpretować wyniki diagnozy zachowań ryzykownych, posługując się wybranymi narzędziami i danymi statystycznymi.	K_U03		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K01	Współpracy z różnymi podmiotami środowiska wychowawczego (szkoła, rodzina, instytucje), angażując się w działania wspierające profilaktykę i dobrostan dzieci i młodzieży.	K_K04		
UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		
TP-01	Wprowadzenie do problematyki zachowań ryzykownych – definicje, klasyfikacja, ujęcia teoretyczne – czynniki ryzyka i czynniki chroniące		wykład problemowy	test zaliczeniowy
TP-02	Psychospołeczne uwarunkowania zachowań ryzykownych – rozwój emocjonalny, społeczny i moralny dzieci i młodzieży – rola rodziny, rówieśników i szkoły		wykład problemowy	test zaliczeniowy

TP-03	Wybrane formy zachowań ryzykownych – agresja i przemoc rówieśnicza – wczesna inicjacja seksualna – zachowania autodestrukcyjne (samookaleczenia, próby samobójcze)		wykład problemowy	test zaliczeniowy
TP-04	Uzależnienia jako forma zachowania ryzykownego – substancje psychoaktywne (alkohol, narkotyki, nikotyna) – uzależnienia behawioralne (gry, internet, hazard)		wykład problemowy	test zaliczeniowy
TP-05	Diagnoza i monitorowanie zachowań ryzykownych – narzędzia diagnostyczne, kwestionariusze, obserwacja – analiza danych epidemiologicznych i raportów badawczych		wykład problemowy	test zaliczeniowy
TP-06	Modele i strategie profilaktyki zachowań ryzykownych – profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca – modele interwencji profilaktycznej		wykład problemowy	test zaliczeniowy
TP-07	Rola psychologa w systemie profilaktyki – współpraca ze szkołą, rodziną i instytucjami – kompetencje etyczne i społeczne w działaniach profilaktycznych		wykład problemowy	test zaliczeniowy
		ćwiczenia		
TP-08	Rozpoznawanie czynników ryzyka i ochronnych – analiza przypadków, praca z fikcyjnymi profilami dzieci/młodzieży		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	opracowanie i przedstawienie projektu

TP-09	Analiza przykładów zachowań ryzykownych – studia przypadków i scenariusze z praktyki psychologicznej		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	opracowanie i przedstawienie projektu
TP-10	Przegląd i ocena istniejących programów profilaktycznych – analiza programów rekomendowanych (np. PARPA, KBPN) – krytyczna ocena treści i metod		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy – metoda projektu	opracowanie i przedstawienie projektu
Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne. Dla wykładu: * np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy # np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.				
ZAŁECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa: • Borowik J., Działania wychowawcze – profilaktyczne a diagnoza potrzeb środowiska szkolnego. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2018 • Gaś Z. B. Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja, MENiS, Warszawa 2003 • Ostaszewski K., Zachowania ryzykowne młodzieży w perspektywie mechanizmów resilience. Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2014				
Literatura uzupełniająca: • Bezpieczeństwo w szkole, klimat szkoły, klimat klasy. Raport metodologiczny – badanie. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2015 • Dąbkowski M., Zastraszanie i przemoc szkolna. Profilaktyka – podręcznik dla nauczyciela. Wyd. Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2010 • Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania. Wyd. Akademickie Żak, Warszawa 2006				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			75	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3		1,8
	Praca własna studenta			1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.

Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

W01, W02, W03 – czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć – test zaliczeniowy

U01-U03 – czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć, przygotowanie projektu – prezentacja projektu

K01 – przygotowanie projektu - prezentacja projektu

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

w zakresie wykładów

na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach

w zakresie ćwiczeń

- określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga);
- organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów;
- udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?
- umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską);
- wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład

Ocena wiedzy wykazanej na zaliczeniowym teście pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia

na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń; ocena przygotowanego i przedstawionego przez studenta projektu, aktywności w trakcie zajęć, ocena efektów indywidualnej i zespołowej pracy studenta oraz stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności praktycznych zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Skala ocen projektu:

5.0 (bdb) – Projekt spełnia wszystkie kryteria na wysokim poziomie, wykazuje innowacyjność.

4.5 (db+) – Nieliczne drobne usterki (np. w metodologii lub formie).

4.0 (db) – Projekt poprawny, ale brakuje głębszej analizy lub kreatywności.

3.5 (dst+) – Projekt spełnia podstawowe wymagania, ale z istotnymi ograniczeniami.

3.0 (dst) – Minimalna akceptowalna realizacja (np. powierzchowna analiza).

2.0 (ndst) – Projekt nie spełnia kluczowych kryteriów (np. brak podstaw merytorycznych).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**